

Warszawa, dnia 31 grudnia 2025 r.

Poz. 1896

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ENERGII¹⁾**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie finansowania likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części oraz działań podejmowanych po zakończeniu tej likwidacji

Na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1383 oraz z 2025 r. poz. 1822) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej oraz sposób przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego przez Skarb Państwa, zwanych dalej odpowiednio „dotacją” oraz „skarbowymi papierami wartościowymi”, przeznaczonych na finansowanie:
 - a) likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części,
 - b) zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni,
 - c) naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów,
 - d) rekultywacji terenów zdegradowanych,
 - e) zagospodarowania majątku likwidowanej kopalni,
 - f) likwidacji i zagospodarowania zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) sposób wykorzystania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej oraz sposób zwrotu, w całości lub w części, równowartości środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych.

§ 2. Dotację oraz środki uzyskane ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych wykorzystuje się na finansowanie:

- 1) zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w szczególności:
 - a) likwidację oraz zabezpieczenie wyrobisk,
 - b) likwidację oraz zabezpieczenie szybów i szybków,

¹⁾ Minister Energii kieruje działem administracji rządowej – gospodarka surowcami energetycznymi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Energii (Dz. U. poz. 1206).

- c) zabezpieczenie sąsiednich zakładów górniczych przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym,
 - d) likwidację infrastruktury zakładu górniczego,
 - e) rekultywację terenów zdegradowanych działalnością górniczą,
 - f) utrzymanie obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczną likwidację zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a także bezpieczne funkcjonowanie sąsiednich zakładów górniczych,
 - g) prace zabezpieczające oraz przedsięwzięcia zapobiegające zagrożeniom w związku z likwidowanym zakładem górniczym lub likwidowaną oznaczoną częścią zakładu górniczego,
 - h) opracowanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań, o których mowa w lit. a–g;
- 2) działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w szczególności:
- a) likwidację oraz zabezpieczenie wyrobisk,
 - b) likwidację oraz zabezpieczenie szybów i szybików,
 - c) zabezpieczenie sąsiednich zakładów górniczych przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym,
 - d) zagospodarowanie majątku likwidowanego zakładu górniczego lub likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego, w tym likwidację infrastruktury,
 - e) likwidację i zagospodarowanie zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, innego niż wymieniony w lit. d,
 - f) prace zabezpieczające oraz przedsięwzięcia zapobiegające zagrożeniom w związku ze zlikwidowanym zakładem górniczym lub zlikwidowaną częścią zakładu górniczego, inne niż wymienione w lit. a–e,
 - g) rekultywację terenów zdegradowanych działalnością górniczą,
 - h) utrzymanie obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części,
 - i) opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją działań, o których mowa w lit. a–h;
- 3) pokrywanie kosztów ogólnego zarządu:
- a) oddziału wchodzącego w skład przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, zwanej dalej „ustawą”, realizującego działania wykonywane po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części,
 - b) przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, związanych wyłącznie z działaniami wykonywanymi po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części,
 - c) przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia, związanych wyłącznie z zadaniami wykonywanymi w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części,
 - d) przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia, związanych wyłącznie z działaniami wykonywanymi po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części;
- 4) naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym, oraz zapobiegania tym szkodom.

§ 3. 1. Dotację lub skarbowe papiery wartościowe na finansowanie zadań i kosztów, o których mowa w § 2 pkt 1 i pkt 3 lit. c, odpowiednio przyznaje się albo przekazuje się, na wniosek przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia w przypadku zaakceptowania przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, zwanego dalej „ministrem”:

- 1) programu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części;
- 2) rocznego planu zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w podziale na miesiące, obejmującego:
 - a) zakres rzeczowy zadań oraz harmonogram ich realizacji,
 - b) zakres finansowy zadań,
 - c) przychody z likwidacji majątku zakładu górniczego oraz innych źródeł.

2. Dotację lub skarbowe papiery wartościowe na finansowanie działań i kosztów, o których mowa w § 2 pkt 2 oraz pkt 3 lit. a, b i d, odpowiednio przyznaje się albo przekazuje się, na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, lub przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia, w przypadku zaakceptowania przez ministra odpowiednio:

- 1) rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w podziale na miesiące, obejmującego:
 - a) zakres rzeczowy działań oraz harmonogram ich realizacji,
 - b) zakres finansowy działań,
 - c) przychody z działań polikwidacyjnych oraz innych źródeł,
 - d) koszty ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3 lit. a;
- 2) rocznego planu kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3 lit. b;
- 3) rocznego planu kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3 lit. d.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 2, zawiera odpowiednio:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) tytuły zadań przewidzianych do realizacji w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części lub działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części;
- 3) strukturę kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3;
- 4) preliminarz wydatków planowanych na realizację zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części lub działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części w danym roku kalendarzowym;
- 5) określenie stanu zaawansowania zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części lub działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

§ 4. 1. Dotację lub skarbowe papiery wartościowe na finansowanie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym, oraz zapobiegania tym szkodom, odpowiednio przyznaje się albo przekazuje się, na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, lub przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) tytuł zadania przewidzianego do realizacji w ramach obowiązku naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom,
- 3) preliminarz wydatków planowanych na realizację zadań w zakresie naprawienia szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom w danym roku kalendarzowym.

3. Warunkiem przyznania dotacji lub przekazania skarbowych papierów wartościowych na podstawie ust. 1 jest zaakceptowanie przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi rocznego planu zadań przedsiębiorstwa górniczego z tytułu naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym, oraz zapobiegania tym szkodom.

4. Plan, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) tytuł zadania przewidzianego do realizacji w ramach obowiązku naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom, w tym podstawę prawną wykonania tego obowiązku poprzez wskazanie prawomocnego wyroku sądu, ugody lub oświadczenia przedsiębiorstwa górniczego o uznaniu roszczenia w części w toku toczącego się postępowania są przed sądem;
- 3) preliminarz wydatków planowanych na realizację zadań w zakresie naprawienia szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom w danym roku kalendarzowym;
- 4) opis zamierzonego sposobu naprawienia szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom;
- 5) stan zaawansowania prac związanych z naprawieniem szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom.

5. Załącznikiem do planu, o którym mowa w ust. 3, są odpisy ugód, prawomocnych wyroków sądów lub oświadczeń przedsiębiorstwa górniczego o uznaniu roszczenia w części w toku toczącego się postępowania ugodowego lub sądowego, stanowiące podstawę prawną wykonywania obowiązku naprawy szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom.

6. Plan, o którym mowa w ust. 3, może zawierać wyodrębnienie środków, o których mowa w § 5 ust. 3.

§ 5. 1. Dotację lub skarbowe papiery wartościowe, odpowiednio przyznaje się albo przekazuje się, na podstawie umowy zawartej między ministrem a przedsiębiorstwem górnikiem, po złożeniu wniosku, o którym mowa w § 4 ust. 1.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) szczegółowe przeznaczenie przyznanych środków dotacyjnych albo środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych;
- 2) wysokość udzielonej dotacji albo wartość nominalną przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego i sposób jej rozliczenia albo termin i sposób rozliczenia środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych;
- 4) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji;
- 5) monitoring i tryb kontroli wykorzystania dotacji lub środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych.

3. W umowie, o której mowa w ust. 1, mogą być wyodrębnione środki:

- 1) nieprzypisane do konkretnych zadań, przeznaczone na sporządzanie dokumentacji w zakresie wycen szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, niezbędnej do zawierania ugód o naprawienie szkody z poszkodowanymi, w wysokości do 10 % wartości umowy, nie więcej jednak niż 1 000 000 zł;
- 2) nieprzypisane do konkretnych zadań, przeznaczone na usuwanie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, zagrażających bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego lub jego pracowników lub zdrowiu lub życiu użytkowników powierzchni terenu lub mogących spowodować powstanie szkody o znacznych rozmiarach, w wysokości do 5 % wartości umowy, nie więcej jednak niż 500 000 zł.

§ 6. 1. Dotacja jest przekazywana w transzach na specjalnie w tym celu wyodrębniony przez przedsiębiorstwo górnicze rachunek bankowy.

2. Podstawę do przekazania transzy dotacji stanowi przedłożenie przez przedsiębiorstwo górnicze:

- 1) wniosku o wypłacenie transzy dotacji wynikających z rocznych planów, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, lub
- 2) wniosku o wypłacenie transzy dotacji w wysokości wynikającej z aktualnego stanu realizacji zadań w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym;
- 3) sprawozdania, o którym mowa w § 7 ust. 1, z wykorzystania dotacji lub środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych i realizacji zadań rzeczowych za okres poprzedni.

3. Obowiązek przedłożenia sprawozdania miesięcznego z wykorzystania dotacji lub środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych nie dotyczy transzy dotacji wnioskowanej po raz pierwszy i drugi.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwo górnicze, które otrzymało dotację lub skarbowe papiery wartościowe, składa ministrowi, do 20. dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania kolejnej transzy dotacji lub skarbowych papierów wartościowych, sprawozdania miesięczne zawierające odpowiednio rozliczenie rzeczowo-finansowe:

- 1) zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, o których mowa w § 2 pkt 1, oraz działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, o których mowa w § 2 pkt 2;
- 2) kosztów ogólnego zarządu, o których mowa w § 2 pkt 3;
- 3) wykonywanych zadań w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, za grudzień, składa się do dnia 20 stycznia roku następnego.

3. Przedsiębiorstwo górnicze przedkłada ministrowi, do dnia 20 lutego roku następnego, wraz z rocznym rozliczeniem rzeczowo-finansowym, odpowiednio sprawozdanie z realizacji:

- 1) rocznego planu zadań wykonywanych w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2;
- 2) rocznego planu działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1;
- 3) rocznego planu kosztów ogólnego zarządu, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2;
- 4) zadań w zakresie naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego lub zapobiegania tym szkodom w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, odbudowy zwierciadła wód podziemnych lub zmian hydrogeochemicznych w środowisku wodnym.

4. Jeżeli termin złożenia sprawozdania lub rozliczenia, o którym mowa w ust. 1, 2 lub 3, przypada na dzień uznany za ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa pierwszego dnia roboczego po terminie, o którym mowa odpowiednio w ust. 1, 2 lub 3.

§ 8. 1. Dotacja w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlega zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku.

2. Niewykorzystane do końca roku budżetowego środki uzyskane ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych:

- 1) nie podlegają zwrotowi i są przeznaczane na finansowanie zadań wskazanych w § 1 w kolejnym roku budżetowym, pomniejszając wysokość wsparcia w tym roku, albo
- 2) podlegają zwrotowi w terminie 5 dni po zakończeniu roku, jeżeli przedsiębiorstwo zakończyło realizację tych zadań.

§ 9. Do przyznanej dotacji stosuje się art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846).

§ 10. Czasowe wstrzymanie wypłaty dotacji następuje w przypadku, gdy przedsiębiorstwo górnicze nie przedłoży ministrowi w wymaganym terminie, sprawozdań wraz z rozliczeniami, o których mowa w § 7 ust. 1, i trwa do czasu przedłożenia powyższych dokumentów.

§ 11. Niewykorzystane przez przedsiębiorstwo górnicze środki pochodzące z przekazanej transzy dotacji lub ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych pomniejszają wysokość wsparcia w kolejnym okresie w ciągu roku.

§ 12. Równowartość środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, podlega zwrotowi na rachunek bankowy wskazany przez ministra.

§ 13. Do sprawozdań z wykorzystania dotacji za 2025 r. składanych na podstawie rozporządzenia Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1331) stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.²⁾

Minister Energii: *M. Motyka*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1331), które traci moc z dniem 1 stycznia 2026 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1822).